

Redogörelsen år 2004: Garnisonsstrukturen samt lednings- och förvaltningssystemet

Statsrådet lämnade en säkerhets- och försvarspolitisk redogörelse i september 2004. Där fastställdes utvecklingslinjerna och resurserna för Försvarsmakten på lång sikt. I mars 2005 överlämnade Försvarsministeriet dessutom till riksdagen ett utkast till ett styrningsbrev om genomförandet av redogörelsen för den bedömning som riksdagen förutsatte.

Syftet med revisionen var att klarlägga hur Försvarsmakten har uppnått de mål som satts för den i redogörelsen samt i försvarsministeriets styrningsbrev och riksdagsbehandlingen av dessa. Vid revisionen jämfördes de mål som satts för ändringarna i garnisonsstrukturen samt lednings- och förvaltningssystemen med de faktiska kostnaderna och konsekvenserna för personalen.

Syftet med ändringen av lednings- och förvaltningssystemet och indragningen av två truppförband var att de årliga fastighetsutgifterna skulle minska med 4,4 miljoner euro. Vid revisionen upptäcktes att när dessa åtgärder vidtagits ökade de årliga fastighetsutgifterna med 1,6 miljoner euro.

Beträffande indragningen av Helsingfors Luftvärnsregemente, Savolax Brigad och Kotka kustområde sattes som mål årliga personal- och fastighetsbesparingar på 10 miljoner euro fr.o.m. 2007 och framåt. Utgående från revisionen kunde det konstateras att dessa mål uppnåts. De totala besparingarna till följd av utvecklingen av garnisonsstrukturen är ca 10,6 miljoner euro om året.

Målet för utvecklingen av lednings- och förvaltningssystemet var att fr.o.m. 2009 frigöra personal, lokaler och omkostnader motsvarande ca 15 miljoner euro per år. Målet för 2008 var 10 miljoner euro. Målet skulle uppnås genom utveckling av lednings- och förvaltningssystemet samt rationalisering av Marinen.

Vid revisionen utreddes inte exakt huruvida ovan nämnda mål att frigöra omkostnader uppnåddes. Vid revisionen konstaterades dock att utvecklingen av lednings- och förvaltningssystemet och rationali-

seringen av Marinen tillsammans ökade de årliga fastighetskostnaderna med 5,3 miljoner euro. Dessutom upptäcktes att ovan nämnda utvecklingsåtgärder ökade antalet årsverken. Av denna anledning står det också klart att målet beträffande frigjorda omkostnader inte nåddes.

Som helhet kan man bedöma att genomförandet av lednings- och förvaltningssystemet har ökat Försvarmaktens fastighetsutgifter med 5,8 miljoner euro om året. Vid revisionen fick man den uppfattningen att Försvarmakten inte hade planerat vilka investeringsbehov utvecklingen av lednings- och förvaltningssystemet skulle föra med sig innan redogörelsen färdigställdes och inte beaktat den ökning av fastighetskostnaderna som de skulle föranleda. Enligt dagens uppskattning uppgår de byggnadsinvesteringar som beror på utvecklingen av lednings- och förvaltningssystemet till ca 68 miljoner euro.

När man granskar utvecklingen av de totala fastighetsutgifterna bör man beakta att standarden på Försvarmaktens fastighetsbestånd har förbättrats. Tack vare investeringarna har Försvarmakten ändamålsenligare lokaler för bl.a. staberna för de bägge granskade försvarsgrenarna.

Revisionsverket betonar att när försvarsförvaltningen bereder nya redogörelser eller planerar indragningar av truppförband bör man se till att planerna och förslagen bygger på dokumenterade bedömningar. Planeringen bör vara genomskådlig så att man också i efterhand kan konstatera vad kalkylerna grundar sig på.

Revisionsverket betonar att man utöver de uppskattade besparingarna även borde ha tagit upp sådana faktorer som ökar fastighetskostnaderna i redogörelsen. I redogörelsen borde man klart ha fört fram att genomförandet av den skulle öka Försvarmaktens fastighetskostnader.

Enligt revisionsverkets åsikt ökade kostnaderna bl.a. av ändringar som företogs i verkställighetsbesluten efter att beslut fattats om redogörelsen. På områden som man beslutat att lämna ökade rentav verksamheten till vissa delar och en del av områdena fortsatte att användas av Försvarmakten till skillnad från de ursprungliga planerna.

Man borde konsekvent följa hur målen i redogörelsen uppnåtts och de borde rapporteras t.ex. i statens bokslutsberättelse.

Enligt revisionsverkets uppfattning har Försvarsmakten i samband med indragningen av såväl Helsingfors Luftvärnsregemente som Savolax Brigad handlat som en god arbetsgivare, på det sätt som riksdagen hade förutsatt.